

ارزیابی ثبات و پایایی شاخصهای مزیت RCA، RSCA، Michaely، SAI، TEI و LQ خرمای ایران دکتر غلامرضا پیکانی^۱، محمد کاوسی کلاشمی^۲ و سهیل رضائی^۳

۱- استادیار و مدیرگروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران.

۲- دانشجویان کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران.

چکیده

بخش کشاورزی در میان بخشهای اقتصادی ایران جایگاه خاصی را به خود اختصاص داده است. ایران از دیرباز یکی از تولیدکنندگان بزرگ خرما می‌باشد. با توجه به جایگاه خرما در صادرات بخش کشاورزی ایران پژوهش حاضر شاخصهای مختلف مزیت خرمای ایران شامل مزیت نسبی آشکار شده (RCA)، مزیت نسبی آشکار شده متقارن (RSCA)، شاخص میچیلی (Michaely)، شاخصهای مزیت در کارایی فنی (TEI)، مزیت در مقیاس (SAI) و شاخص ضریب مکان (LQ) را در فاصله سالهای ۱۹۶۱ تا ۲۰۰۵ میلادی محاسبه نموده و ثبات و پایایی این مقادیر را به ترتیب با استفاده از آماره ضریب تغییرات و آزمون دیکی- فولر تعمیم یافته مورد ارزیابی قرار داد. مقادیر شاخصهای مزیت RCA، RSCA، Michaely، SAI و LQ در اغلب سالهای مورد مطالعه نشان از مزیت نسبی خرمای ایران دارد. از سوی دیگر ایران در هیچ یک از سالهای مورد مطالعه فاقد مزیت در کارایی فنی خرما می‌باشد. بیشترین ثبات شاخصهای RCA، RSCA، Michaely، TEI و LQ بیشترین ثبات را در دوره زمانی ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۵ دارا بوده، در حالی که کمترین ثبات SAI در دوره مذکور می‌باشد. نتایج آزمون پایایی نشان داد که در سطح داده‌ها تنها شاخصهای Michaely، SAI و LQ پایا بوده و شاخصهای RCA، RSCA و TEI پس از یک بار تفاضل گیری ایستا می‌شوند.

کلمات کلیدی: شاخصهای مزیت، ثبات، پایایی، خرما، ایران.